

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation study) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการอาหารเสริมในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยจะศึกษาผลกระทบจากการบริโภคนมสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นส่วนประกอบการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และศึกษารายละเอียดการสร้างเครื่องมือเพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้นำเสนอดังต่อไปนี้

3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

2) กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย

3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย

5) เสนอผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

6) ทดสอบเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของ

ครอนบาค (Cronbach)

7) เก็บรวบรวมข้อมูล

8) วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

- 9) สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ
- 10) สรุปผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน	19 คน
(2) ศึกษานิเทศก์	จำนวน	19 คน
(3) ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	141 คน
(4) ครูผู้สอน	จำนวน	179 คน

- 2) กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	19 คน

(2) ศึกษานิเทศก์ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	19 คน

(3) ผู้บริหารโรงเรียน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie R.V. และ Morgan D.W. (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 103 คน และกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

(4) ครูผู้สอน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง Krejcie R.V. และ Morgan D.W. (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 123 คน และกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย

รายละเอียดจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่ง
และ สปอ.

สปอ.	จำนวน							
	หน.ปอ.		ศน.สปอ.		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง
1) เมือง	1	1	1	1	20	15	23	16
2) กุมภวาปี	1	1	1	1	16	12	19	13
3) น้ำโสม	1	1	1	1	8	6	12	8
4) นาซุง	1	1	1	1	4	3	4	3
5) บ้านดุง	1	1	1	1	14	10	16	11
6) บ้านฝ้อ	1	1	1	1	11	8	14	10
7) เพ็ญ	1	1	1	1	14	10	20	14
8) ศรีธาตุ	1	1	1	1	5	4	8	6
9) หนองวัวซอ	1	1	1	1	7	5	6	4
10) หนองหาน	1	1	1	1	10	7	15	10
11) กู่แก้ว	1	1	1	1	2	1	2	1
12) พิบูลย์รักษ์	1	1	1	1	4	3	4	3
13) กุดจับ	1	1	1	1	4	3	5	3
14) โนนสะอาด	1	1	1	1	4	3	5	3

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่ง
และ สปอ. (ต่อ)

สปอ.	จำนวน							
	หน.ปอ.		ศน.สปอ.		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง	ประ ชา กร	กลุ่ม ตัว อย่าง
15) สร้างคอม	1	1	1	1	5	4	6	4
16) ทุ่งฝน	1	1	1	1	2	1	2	1
17) วังสามหมอ	1	1	1	1	1	1	1	1
18) ไชยวาน	1	1	1	1	4	3	6	4
19) หนองแสง	1	1	1	1	6	4	11	8
รวม	19	19	19	19	141	103	179	123

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ชุด เป็น
แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิต่างทางการศึกษา ประสบการณ์เกี่ยวกับอาหารเสริมในโรงเรียนและตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด สอบถามเกี่ยวกับโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) การวางแผนการดำเนินงาน
- 2) การจัดการและให้บริการแก่นักเรียน
- 3) การควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน

3.4 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิด และขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือแบบสอบถามโดยปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาคา จังหวัดหนองคาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วย หัวหน้าการประถมศึกษา

อำเภอ 1 คน ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 14 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารเสริมในโรงเรียนจำนวน 14 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (อ้างใน ภาณุมาศ อีรปรเมศวร์, 2536) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.96

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

- 1) ขอความร่วมมือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อประสานกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี
- 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่สุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 19 อำเภอ เพื่อให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารเสริมในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3) ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งหมดเป็นเวลา 90 วัน แบบสอบถาม 264 ชุด ได้รับคืน 264 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

(1) ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์หาความถี่ และค่าร้อยละ

(2) ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการอาหารเสริมในโรงเรียนหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.7 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกระดับ
- 2) ตรวจสอบการให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมด
- 3) นำคะแนนจากตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับ

เกณฑ์ประเมินความคิดเห็นดังนี้

(1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

3.51 - 4.00 หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมากที่สุดหรือ
กิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมากหรือกิจกรรม
ที่ปฏิบัติมาก

1.51 - 2.50 หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมน้อยหรือกิจกรรม
ที่ปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมน้อยที่สุดหรือ
กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

(2) ปัญหาในการดำเนินงานโครงการอาหารเสริมในโรงเรียน

3.51 - 4.00 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหามาก

1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูล และการ
วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะได้นำเสนอในบทต่อไป